

Περίληψη - Summary

Δάφνη Κωλέττη: «Ακιδογραφήματα (graffiti) σε κεραμική από τις σωστικές ανασκαφές του TRAM στον Πειραιά»

Στην παρούσα εργασία εξετάζονται πέντε ακέραια αγγεία και πενήντα οκτώ τμήματα και θραύσματα αγγείων με εγχάρακτες επιγραφές και χαράγματα (graffiti), τα οποία προέρχονται από τις σωστικές ανασκαφές για το έργο του TRAM στον Πειραιά. Αν και αυτή η κατηγορία επιγραφών είναι μάλλον παραμελημένη από την επιγραφική έρευνα, εντούτοις ο ιδιωτικός και ανεπίσημος χαρακτήρας τους μπορεί να φωτίσει πλευρές της καθημερινής ζωής στην αρχαιότητα, αποκαλύπτοντας αρχαία ονόματα, συνήθειες και δραστηριότητες των ανθρώπων, λατρευτικές πρακτικές κ. ά.

Τα κεραμικά ευρήματα χρονολογούνται στην Κλασική και πρόιμη Ελληνιστική περίοδο και κυρίως κατά τον 4^ο αι. π.Χ., οπότε ο Πειραιάς γνωρίζει μεγάλη ακμή ως αστικό κέντρο και τη μεγαλύτερη οικιστική του ανάπτυξη. Τα περισσότερα ευρήματα προέρχονται από μία κεντρική περιοχή της αρχαίας πόλης, η οποία γειτνιάζε τόσο με τον λιμένα του Κανθάρου και τη ζώνη του Εμπορίου, όσο και με χώρους δημόσιας χρήσης. Στην περιοχή αυτή στην Κλασική περίοδο υπάρχουν οικιστικοί χώροι και εργαστηριακές εγκαταστάσεις, ενώ κατά την Ελληνιστική περίοδο αναγνωρίζονται χώροι ιδιαίτερης χρήσης, όπως η Λέσχη των Διονυσιαστών. Άλλα ευρήματα προέρχονται από χώρο λατόμησης της Κλασικής περιόδου, που επίσης γνωρίζει ιδιαίτερη χρήση στα Ελληνιστικά χρόνια, με την ίδρυση ενός ιερού.

Στο υλικό της εργασίας αναγνωρίζονται τμήματα ονομάτων και λέξεων, συντομογραφίες, μονογράμματα και μη αλφαβητικά σημεία, καθώς και ένα παράδειγμα σχεδιαστικού χαράγματος. Σκοπός της εργασίας είναι να εξαχθούν –όσο είναι δυνατόν– συμπεράσματα σχετικά τόσο με το περιεχόμενο των συγκεκριμένων επιγραφών και χαραγμάτων, όσο και με την αρχική χρήση των κεραμικών αντικειμένων που τις φέρουν, αλλά και σχετικά με τους ανθρώπους που έγραψαν πάνω σε αυτά.

Η εργασία διαρθρώνεται σε έξι κύρια μέρη. Στην Εισαγωγή τίθενται ορισμένα εισαγωγικά στοιχεία σε σχέση με το εξεταζόμενο θέμα και τις επιγραφές σε κεραμική. Στο κεφάλαιο I γίνεται μία σύντομη επισκόπηση της ιστορίας της έρευνας. Στο κεφάλαιο II εκτίθενται συνοπτικά οι πληροφορίες για τις θέσεις προέλευσης του υλικού, καθώς και ορισμένες παρατηρήσεις για τη φυσιογνωμία του. Στο κεφάλαιο III παρουσιάζονται τα κεραμικά ευρήματα. Εξετάζονται οι τύποι και τα σχήματα της κεραμικής που αντιπροσωπεύονται στο παρόν υλικό και γίνονται ορισμένες χρονολογικές παρατηρήσεις. Στο κεφάλαιο IV εξετάζονται οι επιγραφές και τα χαράγματα των κεραμικών ευρημάτων. Τέλος, κατατίθενται τα γενικά συμπεράσματα αυτής της εργασίας. Ακολουθεί ο

Κατάλογος, όπου γίνεται η αναλυτική περιγραφή των ευρημάτων, συνοδευόμενη από εικόνες και τη σχεδιαστική αποτύπωση των επιγραφών και χαραγμάτων. Στο τέλος της εργασίας υπάρχει Παράρτημα, όπου παρατίθενται τα σχέδια των κεραμικών ευρημάτων, εικόνες και χάρτες.

Koletti Daphne: «Graffiti Inscriptions on Pottery from the TRAM Rescue Excavations in Piraeus»

The present thesis examines five intact vessels and fifty-eight parts and fragments of vessels bearing graffiti inscriptions, originating from the rescue excavation work for the Tramway in Piraeus. Although this category of inscriptions is probably neglected by the epigraphic studies, yet their private and informal nature can illuminate aspects of everyday life in antiquity, revealing ancient names, people's habits and activities, worship practices, etc.

The pottery findings date to the Classical and Early Hellenistic period and mainly to the 4th century B.C., that marks the period of great development of Piraeus as an urban center and its largest residential development. Most of the findings originate from a central area of the ancient city, which was adjacent to the port of Kantharos and the Commerce Zone, as well as from public spaces. There are residential areas and laboratory facilities in this area during the Classical period, while during the Hellenistic period there are areas of special use, such as the House of the Dionysiasts. Other findings originate from a quarrying site of the Classical period, which during the Hellenistic years has a special use due to the founding of a sanctuary.

The study material includes parts of names and words, abbreviations, monograms and non-alphabetical signs, as well as an example of sketch graffiti. The purpose of this thesis is to draw conclusions on both the content of the inscriptions and engravings in question and the original use of the ceramic objects bearing them, as well as on the people who wrote them.

The thesis is structured into six main parts. In the Introduction there are some introductory details regarding the subject under consideration and the inscriptions on pottery. Chapter I gives a brief overview of the history of research. Chapter II summarizes information on the source of the material and some observations on its profile. Chapter III presents the ceramic findings. The types and shapes of the pottery represented in this material are examined and some chronological observations are made. Chapter IV examines the inscriptions and engravings of the ceramic findings. Finally, the general conclusions of this study are presented. The Catalog follows, with a detailed description of the findings, accompanied by illustrations and the drawings of the graffiti inscriptions. At the end of the thesis there is an Appendix including the drawings of the ceramic findings, pictures and maps.